

SLAVNÉ DNY

PŘÍBĚHY, KTERÉ PSALY HISTORII

Den nejzáhadnějšího únosu letadla (24. listopad 1971)

AKTIVITA: SŠ
NÁZEV: Tak nám unesli letadlo, pánové...

ANOTACE:

Žáci jsou prostřednictvím aktivity seznámeni s nikdy nevyřešeným únosem letadla v roce 1971. Žáci se seznamují s činnostmi a funkcemi bezpečnostních složek (policie a zpravodajské služby). Zkouší si sestavit identikit. Žákům jsou překládány morálně sporné situace, budují si k nim vlastní postoj. Aktivita propojuje případ únosu s únosem českých občanek Hany Humpálové a Antonie Chrástkové a mediálními kauzami, které se kolem jejich únosu objevily.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

český jazyk a literatura (čtenářská gramotnost), výchova k občanství

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, výchova demokratického občana

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

k učení, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní, k řešení problémů

CÍLE:

Žáci:

- jsou schopni popsat provázanost police a zpravodajských služeb,
- učí se sestavit popis spolužáka,
- žáci si zkouší sestavit identikit,
- budují si postoj k morálně sporným situacím.

DĚLKA:

45 minut

POMŮCKY:

pracovní list
internet (případně počítačová učebna)
kniha **Slavné dny 50+2 příběhy, které psaly historii**

POSTUP:

- 1) Zeptáme se žáků, *jaké jsou funkce bezpečnostních složek státu (policie a zpravodajské (tajné) služby)? Jaká je jejich vzájemná provázanost? Co je Bezpečnostní rada státu ČR? Jaké jsou její úkoly?* Odpovědi formulujeme společně.
- 2) Promítneme žákům díl ze seriálu Slavné dny:
<https://www.stream.cz/slavedny/10004243-den-nejzahadnejsiho-unosu-letadla-24-listopad>
- 3) Promítneme žákům fotografii, kterou policisté sestavili z popisu lidí, kteří se s *Cooperem* setkali (také viz příloha).

- 4) Žáci si sami vyzkouší, jak se popis sestavuje, zároveň trénují útvar popisu. Učitel každému žákovi přidělí jedno jméno jejich spolužáka, které před hodinou napíše na lísteček. Žák má za úkol na přidělený papír či do sešitu napsat popis daného spolužáka (pouze obličej). Můžeme žákům pomoci zpřesněným zadáním a napsat na tabuli: oči, uši, nos, vlasy, brada, ústa, pleť, obočí, tvar obličeje. Žáci doplňují velikost, barvu, tvar popisované části obličeje.

Popis nesmí být zesměšňující, protože, jak žáky upozorníme, slouží hlavně k identifikaci popisovaného člověka. Ponecháme žákům dostatečný čas na vypracování úkolu, následně práce vybereme a přerozdělíme jiným žákům, ti mají podle popisu nakreslit na bílý papír osobu, která je na papíře popisována. Zábavnější alternativa: pokud máme možnost pracovat s žáky v počítačové učebně, necháme je se přihlásit na stránku: <http://www.obrazovka.cz/zabava/identikit/identikit.html> , kde sestavují podobu spolužáka podle popisu. Závěrečnou podobu nechají zobrazenou, se zbytkem třídy jdeme od počítače k počítači, žáci říkají své tipy.

Informujeme žáky, že právě sestavili svůj první „identikit“.

Identikit je pokus o sestavení portréту hledané osoby na základě výpovědí svědků, používaný v kriminalistické praxi.

- 5) Pokud nejsme v počítačové učebně, vybereme jednotlivé kresby a ukazujeme je všem žákům, ti mají hádat, kdo na obrázku je. Upozorníme, že autor obrázku nehádá☺.
- 6) U sestavení portrétu ovšem práce bezpečnostních služeb nekončí...

Rozdáme pracovní list. Doporučení **pro učitele**: Zhlédněte následující debatu, pokud se ovšem v kauze uveřejnění výše výkupného v případě únosu Hany Humpálové a Antonie Chrásteckové orientujete, můžete tento krok vynechat:

<http://video.aktualne.cz/dvtv/hana-se-k-teroristum-vratit-nechtela-informace-je-jako-bomba/r~b1236b6ccf4211e5aa720025900fea04/> , necitujte hosty z videa příliš, žáci s videem pracují v rámci domácího úkolu.

- 7) Vybraní žáci prezentují své postoje k jednotlivým situacím, ostatní žáci s nimi diskutují.
- 8) Za **domácí úkol** mají i žáci zhlédnout debatu: <http://video.aktualne.cz/dvtv/hana-se-k-teroristum-vratit-nechtela-informace-je-jako-bomba/r~b1236b6ccf4211e5aa720025900fea04/>. (Domácí úkol pro SŠ)

Zadání:

- a) Přečtěte si článek: <http://www.respekt.cz/tydenik/2016/6/teroristy-za-turisty>
- b) Zhlédněte diskuzi na DVTV (<http://video.aktualne.cz/dvtv/hana-se-k-teroristum-vratit-nechtela-informace-je-jako-bomba/r~b1236b6ccf4211e5aa720025900fea04/>), písemně formulujte, s kým z hostů souhlasíte a proč.
- c) Ve videu je zmíněn případný zdroj informací. *Má novinář sdílet tajemství s úřady (tajnými službami)? Pokud ano, v jakých případech?*
- d) Co si představujete pod pojmem *novinářská etika*? *Jak souvisí s obsahem diskuze?*
- e) Média plní funkci sociální kontroly, když upozorňují na negativní jevy a problémy ve společnosti. Zvláště v demokratických režimech poukazují na aktuální politické otázky a sporné činy politiků. Řada politických kauz začíná u televizní reportáže nebo článku v novinách. Jiný druh kontroly média vykonávají už tím, že představují určitý model za správný či normální. Nejde přitom jen o pořady o výživě, ale i o méně nápadné skutečnosti, jako jsou styl oblékání či způsob mluvy moderátorů – i ty pro lidi vytvářejí normu. (Společenské vědy pro 1. Ročník SŠ, DIDAKTIS 2009, str. 25)

Dolož jednotlivé části výkladu na zhlédnuté debatě.

- f) *Měl Respekt zveřejňovat spekulace ohledně důvodů, proč Hana nebyla vpuštěna do Turecka?*

REFLEXE:

Závěrečná reflexe probíhá formou řízené diskuze (viz bod 7).

Odkazy:

- 1) <http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/brs/brs-uvod-3851/>
- 2) <http://www.respekt.cz/editorial/respekt-otazky-a-vykupne>
- 3) <http://www.respekt.cz/tydenik/2016/6/teroristy-za-turisty>
- 4) <http://www.divadelni-noviny.cz/moralni-pravo-na-vrazdu>

Vypracovala:

Tereza Vodičková

Příloha:

